

bor IZUU, da najde način in sredstva za realizacijo predloga o ustanovitvi fonda. V ta fond naj bi se stekali letni pribitki Zveze učiteljskih udruženj in pa doneski, ki naj bi jih v ta namen darovale ali plačevale včlanjene učiteljske organizacije. Osnutek pravilnika o uporabi fonda in o pravici do podpore naj sestavi I. O.

Naloga, ki si jo je stavila Internacionalna zveza učiteljskih udruženj, vzajemno sodelovati pri dvigovanju duševnega obzornja narodov in z vsemi silami podpirati utrditev miru med

narodni, je tako vzvišena, da smo jo dolžni podpirati vsi pri tem delu. Pomen te mednarodne učiteljske institucije postaja od leta do leta večji. Vedno več učiteljskih organizacij iz vsega sveta si osvaja njen program in pristopa v njeno okrilje. Že danes predstavlja literarna in znanstvena zveza ogromno armado nad 600.000 učiteljev, ki delajo vsi na istem smotru: prosveta in mir med narodi, ki sta temeljna pogoja za gospodarski razvoj in blagostanje držav.

Metod Kumelj.

Čuvarji narodnega edinstva in verske strpnosti

Iz ustave kraljevine Jugoslavije posnemamo naslednje:

Člen 11. »Svoboda vere in vesti je zajamčena. Usvojena veroizpovedanja so enakovredna pred zakonom ter smejo svoj verozagon javno izvrševati.

Uživanje državljanov in političnih pravice je nezavisno od veroizpovedanja...«

Člen 16. tretji odstavek: »Vse šole morajo dati moralno vzgojo in razvijati državljansko zavest v duhu narodnega edinstva in verske strpnosti.«

Člen 59. drugi odstavek: »Vsi člani narodnega predstavništva prisegajo, da bodo kralju zvesti, da bodo čuvali nad vse narodno edinstvo, nezavisnost države in celotnost državnega ozemlja, da bodo čuvali ustavo in imeli pred očmi blaginjo naroda.

»POHOD« ST. 48 OD 1. DEC. 1934. PRINASA NASLEDNJI DVE PISMI

Kralj. Jugoslavija
Narod. skupščina
Klub
Nar. poslanika
Jugosl. nac. stranke

Beograd, 17./III. 1934.

Velečastiti gosp. župnik!

Prosi mVas, da v nedeljo iz prižnice objavite tole:

»Narodni poslanec g. Jakob Zemljič mi poroča sledeče: Iz uradnih virov vem, da je g. Mihec A., učitelj v Slatini-Radenci, izstopil s svojo soprogo in otrokom iz katoliške cerkve. Imenovani je vzgojitelj naših otrok, naše mladine, koji so up naše bodočnosti. Dolžnost me veže, da kot katolik in narodni zastopnik izjavim, da gosp. Mihec s tem korakom izgublja pravico, da mu naši katoliški starši zaupajo šolsko vzgojo svojih otrok.

Zaradi tega apeliram na našo javnost, na naše starše šolobveznih otrok, da sestavijo spomenico in odločno protestirajo proti temu, da bi taki odpadniki poučevali našo katoliško decu. Nujno se naj zahteva takojšnja premešitev g. Miheca iz šole Slat.-Radenci. To bo v dobro naše mladine in naše celokupne javnosti. Podpisi se bodo te dni zbirali.

Z odličnim spoštovanjem
vdani
Zemljič.«

Ta od stranke preskrbljen prepis se stinja z izvršnikom iz 1. pole in kolekov z-k-v.

Okrajna sodnija v Mariboru,
dne 21. oktobra 1934.

(Podpis nečitljiv.)

T. M.
10 Din

M. p.
Okrajno sodišče.

Kralj. Jugoslavija
Narod. skupščina
Klub
Nar. poslanika
Jugosl. nac. stranke

Beograd, 25./III. 1934.

Velečastiti gosp. župnik!

Prišedši ravnokar iz Ljubljane, nisem mogel z Vami glede blagoslovljanja velikonočnih jedil osebnostno govoriti. Zaradi tega prosim obvestiti, kje in ob kateri uri naj čaka avto?

Ob enem vem, da Vas je potegnil odpadnik Mihec. Niso to nobeni osebni spori med nama z Mihecom, ampak dolžnost kot katoličana in zastopnika naroda me je vezala, da sem Vas zato naprosil in opozoril, pa magari, da bi si bila tudi »prijetelja«! Ako je izstopil on s svojo ženo in otrokom iz katoliške cerkve, tak ne spada več med vzgojitelje naših otrok! Da je izstopil iz katoliške cerkve, sporočil oblastim, na to sem bil opozorjen in sem videl sam pri sreskem načelnstvu v Ljutomeru in to je videl tudi g. šolski upravitelj Mihelič. Jaz do Miheca nimam nobenega drugega spora kakor to in ravno to mi zadostuje, da zahtevam njegovo odstranitev iz Radincev. Za izjavo, katero sem Vam poslal in ste njo objavili, se Vam zahvaljujem, ter za dobesedno vsebino iste odgovarjam sam.

Torej za Vas nobene odgovornosti. Za njegove napade na upravo občine Radincev in revolverskem listu »Pohod«, bode govorilo sodišče.

Z odličnim spoštovanjem
vdani
Zemljič.«

Ta od stranke preskrbljen prepis se stinja z izvršnikom iz 1. pole in kolekov z-k-v.

Okrajna sodnija v Mariboru,
dne 21. oktobra 1934.

(Podpis nečitljiv.)

T. M.
10 Din

M. p.
Okrajno sodišče.

Vprašam kako se stinja vsebina navedenih dveh pism s citiranimi odstavki ustave kraljevine Jugoslavije.

* Vsa razen z zvezdico zaznamovana mesta v pismih je podčrtalo uredništvo.

Damske plašče

v odličnih kvalitetah in prvovrstnih krojih kupite od

Din 350- dalje pri FRANK LUKIČ STRITARJEVA ULICA

Velika izbira!

Splošne vesti

OB PETDESETLETNICI BANA G. DR. MARUŠICA.

V ponedeljek 10. decembra praznuje ban g. dr. Marušič svoj petdesletni jubilej. Ob tej priliki se ga spominja tudi učiteljsvo in stopa v krog vseh onih, ki mu bodo ob tem jubileju izrazili svoje čestitke.

Tek njegovega življenja nam ga jasno oriše kot neustrašnega borca in delavca. Rodil se je pod kmetosko streho našega Krasa in doba njegovih študij je ozko povezana z delom za narod. Pred vojna revolucionarna mladina je imela v njem vernega sodelavca, ki se je med vojno, sledeč svojemu prepričanju, pridružil vrstam dobrovoljcev in se je tudi boril za našo državo.

Štiri leta je že ban dravske banovine. In med tem časom je spoznalo učiteljsvo v njem delavnega in objektivnega predstojnika ter mu kliče ob njegovi petdesetletnici:

Na mnoga leta!

— Romanje izvršnega in nadzornega odbora Jugoslovenskega učiteljskega združenja in urednikov učiteljskih listov, 28. novembra t. l. so bili na Oplenju vsi člani izvršnega in nadzornega odbora JUJ. — Na grobo so prižgali veliko svečo, ki je imela na črni svilenem traku napis: »Viteškemu kralju Aleksandru Uedinitelju — Jugoslovensko učiteljsko združenje.« — Sveča je bila prižgana v imenu 18.000 organiziranih učiteljev (-ic). Ob tej priliki je imel predsednik JUJ tov. Ivan

Dimnik lep govor, ki je vseboval prisego učiteljskega združenja Jugoslavije, da bo služilo idealom, za katere je blagopokojni kralj dal svoje življenje.

— Pravica učiteljskega narodnih šol na kurivo in uredba o prejemkih v naravi. Na mnoge dopise članstva JUJ je dobilo udruženje na svojo intervencijo naslednje pojasnilo. Po tolmačenju Min. financ št. 29.964/34 ima učiteljsvo narodnih šol pravico na kurivo in ta pravica jim doslej ni bila ukinjena. Ta odlok — tolmačenje — ki je razpeloano kot okrožnica glasi: »Po določbah prvotnega teksta § 29 uradniškega zakona so bile ukinjene one določbe šolskega zakona, ki so predvidevale pravico do brezplačnega kuriva za učiteljsvo narodnih šol s tem, da se z uredbo predpiše pravica na prejemke v naravi. Ker ni bila v uredbi o prejemkih v naravi št. 68.000/31, ki je predpisana na osnovi pooblastila iz § 29 uradniškega zakona predvidena pravica na brezplačno kurivo za učiteljsvo, tedaj te pravice učiteljsvo niti imelo ni po uveljavljanju omenjene uredbe. Medtem je z izmenom zadnjega odstavka § 84 zakona narodnih šol in I. odstavka § 30 finančnega zakona za 1933/34. vrnjena učiteljsvu pravica na brezplačno kurivo ter se sedaj, z ozirom na to odredbo ne more več smatrati, da so z določbami § 29 uradniškega zakona ukinjene one določbe zakona o narodnih šol, ki so predvidevale pravico učiteljsva na kurivo. Radi tega ima učiteljsvo narodnih šol pravico na kurivo v onem obsegu, kot je to predpisano z zakonom o narodnih šol.«

— Izšla je 38. številka ilustrirane tedenske revije za radio, gledališče, sport in modo »Naš val«. Poleg uvodnega članka posveče-

nega našemu narodnemu prazniku Zedinjenja omenjamo predvsem tople pisane besede priljubljene Manice Komarove ob prazniku Svetega Miklavža. Viktor Pirnat je prispeval zanimiv opis skrajne severozapadne točke naše države »Na meji treh držav«. Najbolj privlačna zanimivost pa je izvirna, na lastnih izkušnjah dognan članek ing. Pengova »O zvočni igri in njenih zahtevah«. Nazorno in precizno črta pisec v tem članku posebnosti zvočne igre, ugotavlja neobhodno potrebne lastnosti pred mikrofonom nastopajočih in prikazuje na konkretnih primerih naših zvočnih iger vse težave in ovire dosežanih vpriporitev. Članek, ki ga mora prečitati vsak poslušalec in vsak igralec, ki hoče nastopati pred mikrofonom, pa tudi vsak, kdor bi imel voljo, da take igre prireja, krasijo številne slike, posnete ob pripravah za pred kratkim vpriporjeno zvočno igro »Zvezde ključev«. V gledališki prilogi je nadaljevanje drugega dejanja Knaflčeve trojejanke »Kmečki teater«. Mesečna naročnina znaša komaj Din 12.—. Zahtevajte na ogled brezplačno eno številko. Radijska revija »Naš val«, Ljubljana.

— Novoizšla filozofska knjiga učitelja Ivana Gol-Vaja (Golnik) se prodaja po vseh večjih knjigarnah. Naroči se lahko tudi neposredno pri avtorju: Stane Din 58.—.

— Kdaj se izplača rediti kokoši, nazorno popisuje g. prof. Pengov Franc v pravkar izišli številki ilustrirane revije »Rejec malih živali«. Dokazano je, da stane letno ena kokoš Din 83.40, zaradi česar sledi, da mora znesti kokoš približno 35 jajc v zimskem času (tedaj so jajca dražja) in okoli 100 jajc v letnem času, da poplača hrano in ostale stroške. Podrobnejše se o tem počitite, če naročite zgoraj imenovan list, katerega je priporočila tudi kr. banska uprava vsem šolam. Letno stane Din 30.—; izdaja in urejuje ga naš tovariš Inkret Alfonz v Šenkovem turnu pri Ljubljani. V listu so tudi navodila za rejo kuncev, perutnine, psov, prašičev, koz in ovac, pa tudi o papagajkih in kanarčkih ter ribicah so poljudno pisane razprave.

Osebne zadeve

—i Učiteljske premešitve po potrebi službe: Kuharič Martin, učit. pripravnik iz Zabrda v Hajdino, srez Ptuj; Likar Jelena iz Toplice pri Zagorju v Ljubljano na I. dekl. narodno šolo; Gams Dragica iz Marenberga v Moste pri Ljubljani; Hafner Angela iz Sv. Lenarta, srez Laško, v Šmartno, srez Kranj; Binder Ljudmila iz Dol. Bistrice v Vitanje, srez Slov. Konjice; Bizjan Lea iz Tržišča v Zaln, srez Litija; Celjar Ana iz Križ v Skofjo Loko; Divjak Vera iz Sv. Marka pri Ptuj v Ljubljano k prosv. oddelku; Gorup Celestina iz Zg. Polskave v Krčevino pri Mariboru; Habič Anton in Justina iz Leš v Boh. Bistrico; Hirsman Ana iz Javorja k Dev. Mar. v Polju; Kovač Marija iz Tržišča v Dol. Ljublj. okol.; Lavrič Marija iz Loke na Vransko; Likar Marija iz Ruš v Košanjevič; Lubelj Franjo iz Ljutomera v Ljubljano; Orač Olga iz Fara vasi v Sv. Križ, srez Šmarje; Podobnikar Pavel iz Podlippe v Dobravo; Rakovec Cirila iz Sv. Pavla pri Preboldu v Dob. srez Kamnik; Vidlič Albina iz Sv. Andraža v Prevalje; Zega Eliza iz Središča v Hajdino.

Učiteljski pravnik

—§ J. L. v Z. Postavljanje šolskih upraviteljev. Po določilih § 113. zakona o narodnih šolah postavlja šolskega upravitelja minister prosvete. Do izpolnitve upraviteljskega mesta pa imenuje banska uprava eno od učnih oseb, prvenstveno najstarejšega učitelja, za začasnega upravitelja.

Do leta 1931. so se razpisovala in oddajala tudi upraviteljska mesta. S premeštilnim dekretom je bil posledic zato že istočasno postavljen za šol. upravitelja. Uradniški zakon iz leta 1931. pa v razporedu zvanj nima zvanja »šolski upravitelj.« radi česar to zvanje po zakonu o uradnikih ne obstoji. Razpisujejo se zato le učiteljska mesta in se tudi le taka oddajajo. Zaradi tega ste leta 1931. v premeštilnem dekretu označeni kot učitelj in ne kot šolski upravitelj, četudi opravljate na šoli od svojega prihoda upraviteljsko funkcijo.

Ako hočete, da Vas postavi minister prosvete za upravitelja, napravite vlogo na ministrstvo prosvete ter prosite, v zmislu § 113. odstavka 2. zakona o narodnih šolah za podelitev upraviteljskega položaja. O postavitvi prejmete poseben dekret.

Med začasnimi upraviteljem in upraviteljem, ki ga postavi minister prosvete v pravicah in dolžnostih praktično ni razlike. Vendar pa je kljub temu priporočati, da se vsak upravitelj potrdi doseči ministrsko postavitve.

—§ Zelite imeti čimprej nakazano prvo plačo? Za izvršitev nakazila je nujno potrebna predložitev prijave za osebne prejemke, ki jo dobite za 50 par pri »Ekonamatu banske uprave«. Pravilno izpolnjeno prijavo je poslati direktno VII. oddelku, ali jo priključiti po možnosti že naznanilo nastopa prve službe. — Uvažujte! (Roč. kat. str. 77, čl. 7.)

—§ Vprašanje. A. A. v B. Imam ženo in dva otroka, za katera prejemam 420 Din rodbinske doloake. Vzeti nameravam k sebi še svojo mater, ker je brez vsakih dohodkov, da jo preživim. — Nima ne penzije, ne prihrankov. Ali se mi zmanjšajo zaradi sprejema matere prejemki?

Odgovor. Ker po predloženem pojasnilu nima mati nikake penzije, ne drugih dohod-

kov bo njeno bivanje pri sinu temu le v breme, zato ne more biti prikrajšan na prejemkih.

Vprašanje. Od 21. aprila t. l. je taksa za račune od zneska 20—100 Din 50 p, za znesek nad 100 Din pa 1 Din. Ali ima trgovec oziroma obrtnik plačati poleg zgoraj navedenega koleka še ½% od prejete vsote (kakor za potrdilo ali pobotnico) če dobavlja oziroma izvrši kako delo krajevnemu šolskemu odboru. — Kmetovalec pripelje kraj. šol. odboru peč in računa za dovoz 30 Din; kako mora potrdilo kolkovati?

Odgovor. Računski kolek je za zneske od 20—100 Din 50 p, za zneske nad 100 Din 1 Din. Ako se potrjuje na računu tudi prejem zneska, je to smatrati kot potrdilo ali pobotnico, ki se mora kolkovati še s ½% zneskom. Za dovoz peč naprave potrdilo in ga kolkujte s 25 p.

Naša gospodarska organizacija

—g članom Učit. Samopomoči. Pri reviziji mesečnih članskih prispevkov se vsak mesec vidi, da je mnogo članov, ki so zaostali s plačili. Število zamudnikov se množi od meseca do meseca, s tem rasejo dolžni zneski. Tem članom samim postanejo zaostanki večkrat previsoki, pa v svoji malodušnosti izstopijo ali se dajo izključiti. Kdor redno vsak mesec nakazuje določene zneske, temu vplačila niso nikdar previsoka in nezmogljiva. V zadnjih dneh meseca prejmete položnico, takoj po prejemu mesečne plače ali pokojnine nakazite predpisani znesek. Izostala bodo marsikaka razburjenja za Vas in za nas. Izplačevanje posmrtnih o pravem času zavisi samo od rednega vplačevanja članskih prispevkov. — Se bolj pa greše tisti člani, ki so prejeli podpore iz podpornega sklada, pa ne nakazujejo določenih mesečnih obrokov o pravem času ali obroke svojevredno popravljajo in znižujejo. Na zamujenih obrokih je 26 članov odtegnilo v zadnjih štirih mesecih podpornemu skladu znesek okrog Din 6000.—. Ali ti člani nič ne mislijo na to, da s takim ravnanjem hudo oškodujejo člane-prošnjike, ki prihajajo za njimi? Kako naj načelstvo izda nove podpore, če je blagajna prazna? Prav radi verjamemo — tudi opravičimo —, da je zamuda večjih iz tehničnih razlogov neizogibna. Redoljubljen in tovariški misleč član bo izostali obrok v prihodnjem mesecu pripisal novemu obroku, torej nadomestil zamujeno plačilo. Potrebni prošniki ne smejo trpeti zaradi svojih hipnih potreb (včasih nepotrebnih), saj je podporni sklad za vse potrebne člane. — Vse prizadete vlijudno prosimo: Bodite tovariši v dejanju!

Podružnica

Učiteljske knjigarne v Mariboru

se je preselila v palačo banovinske hranilnice

—g članom obmorskega učit. doma v Omišlju. V drugo so bile razposlane položnice članom in prijateljem našega društva po dravski banovini. Ne pozabite na nje, ne odlašajte s plačili! Pridobivajte nam novih članov! Jadranska straža ima člane iz vseh stanov, pomladke pa organizira našo mladino za pravilno umevanje našega morja, njegove velike gospodarske in narodne važnosti! Prispevajmo učitelji naše banovine k novi postojanki ob našem morju, ki bo nam samim v oddih, našim bratom ob morju pa moralna in nacionalna opora. Učiteljski obmorski dom je potreben rekonvalescentom, ki nujno in neobhodno potrebujejo morskega zraka, milega podnebja in miru. Tovariši (-ice), ki vsake počitnice romate na obal našega Jadrana, ali ste že člani (-ice) društva za zgradbo lastnega krova? Če se ne, se takoj oglasite z dopisnico na to društvo, ki ima sedež v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

Učiteljska

fiskarna

—t Tovariši, ki imate prihranke v denarnih zavodih, dvignite po Novem letu par stotakov ter jih naložite v deleže Učit. tiskarne. Saj boste dobili boljše obresti kakor pri katerikoli hranilnici, povrhu pa neizmerno koristite skupnosti s tem, da pripomorete tiskarni do cenejšega obratnega kapitala.

Radi velike narodne žalosti odpadejo letos običajne pustne in druge veselice, ki so nam navadno nudile malo veselja, a ugrabile mnogo denarja. Obiskovali smo jih pogosto le za to, da se izognemo zameri.

Ta prihranek najlepše porabimo za delež Učiteljske tiskarne (250 Din).

Šolska upraviteljstva obveščamo, da je pravkar izšla dolgo zaželena in težko pričakovana knjiga: J. F. Pöschl »Der Unterricht in der Volksschule, die erste Schulstufe«. — Knjiga je jako obsežna, ima okrog 400 strani in stane vezana v platno Din 135.—. Nadalje obveščamo, da imamo v stalni zalogi tudi J. F. Pöschl »Der Unterricht in der Volksschule« za II., III. in IV. razred. Cena II. delu je Din 150.—, III. delu Din 135.—, IV. delu Din 165.—.